

lira fonds

Beleidskader

Doelstelling Lira Fonds

Statutaire doelstelling

Het in algemene zin bevorderen en ontwikkelen van het Nederlandse literaire, literair-dramatische en muzikaal-dramatische repertoire, alsook van andersoortige uit Nederlandse teksten bestaande of op Nederlandse teksten gebaseerde auteursrechtelijk beschermde werken, en het gebruik ervan,

en

het behartigen van de sociale en maatschappelijke belangen van de schrijvers en vertalers van deze werken,

dit alles in de ruimste zin van het woord en zonder winstoogmerk voor zichzelf.

Positie van professionele schrijvers, vertalers en journalisten

Stichting Lira Fonds ontvangt sinds de oprichting in 1990 jaarlijks gelden van Stichting Lira, bestemd voor besteding aan sociale, culturele en educatieve doelen.

Stichting Lira is de auteursrechtenorganisatie voor schrijvers, vertalers en freelance journalisten. Lira zet zich in voor een betere positie van tekstmakers door uitoefening, bescherming en bevordering van auteursrechten. Lira beheert (collectief) auteursrechten en aanspraken van auteurs en verdeelt vergoedingen onder alle tekstmakers die daar recht op hebben.

Bij de meeste uitkeringen die Lira doet, houdt Lira - in overeenstemming met de (internationale) traditie binnen collectieve beheersorganisaties - een percentage in ter besteding aan sociale, culturele en educatieve doelen. Deze collectieve (ook wel: socu) inhoudingen worden jaarlijks door Stichting Lira aan Stichting Lira Fonds beschikbaar gesteld.

Het Lira Fonds investeert in de verbetering van de positie van schrijvers, vertalers en journalisten. Het Lira Fonds steunt organisaties en activiteiten die de sociale, maatschappelijke, economische en culturele positie van tekstmakers versterken.

Dit doet het Lira Fonds primair ten behoeve van de gehele beroepsgroep via ondersteuning van onder meer de beroepsorganisaties en andere cruciale strategische voorzieningen. Daarnaast subsidieert het Lira Fonds evenementen, activiteiten en projecten op het gebied van literatuur en drama en individuele bijdragen daaraan door professionele schrijvers, vertalers en journalisten. Wanneer auteurs in staat zijn om zelfstandig van hun werk te leven, kunnen zij zich in hun creatieve bestaan een grotere creatieve vrijheid verwerven. Het auteursrecht kan daarbij een belangrijk instrument zijn en inkomsten uit collectief geregelde exploitaties een wezenlijke component van het auteursinkomen.

Met zijn brede doelstelling kan het Lira Fonds oneffenheden verzachten die nu eenmaal onontkoombaar zijn bij de verdeling van auteursrechtelijke vergoedingen over grote aantallen rechthebbenden, waarvan sommigen niet te traceren zijn.

Organisatie

Bestuur

Het bestuur van het Lira Fonds bestaat uit minimaal vijf leden. De voorzitter en penningmeester worden door de stichting Lira in functie benoemd. Overige leden worden benoemd en ontslagen door het bestuur, met dien verstande dat die personen niet tevens zitting mogen hebben in het bestuur van Stichting Lira. Om een onafhankelijk kwaliteitsoordeel te waarborgen laat het bestuur zich bij de beoordeling van bepaalde aanvragen bijstaan door deskundige adviescommissies. Het kan voorkomen dat aanvragen die kwalitatief en ook in andere opzichten aan de voorwaarden voldoen desondanks niet gehonoreerd worden, wegens gebrek aan middelen. Tegen het besluit op een subsidieaanvraag is geen beroep mogelijk.

Adviescommissie Culturele Aanvragen

Deze adviescommissie beoordeelt aanvragen voor schrijfoverdrachten en voordrachten en bestaat uit professionele schrijvers en vertalers. De adviescommissie maakt een selectie en beoordeelt de aanvragen op (inhoudelijke) kwaliteit. De adviescommissie komt in beginsel vijf maal per jaar bijeen en legt haar niet-bindende adviezen voor aan het bestuur van het Lira Fonds. Het bestuur besluit vervolgens over de toe- of afwijzing van de aanvraag.

Adviescommissie Beurzenregeling Wetenschappelijke Boeken

Deze adviescommissie beoordeelt jaarlijks de aanvragen voor de Beurzenregeling Wetenschappelijke Boeken. De adviescommissie bestaat uit vier onderzoekers en een wetenschapsjournalist. Het bestuur besluit op grond van de niet bindende adviezen van de adviescommissie over de toe- of afwijzing van de aanvragen.

ANBI-status

Het Lira Fonds is een algemeen nut beogende instelling (ANBI) en heeft geen winstoogmerk.

Sociale, culturele en educatieve doelen

De middelen die het Lira Fonds jaarlijks ter beschikking staan, worden besteed aan doelen verdeeld over drie categorieën:

Sociale doelen

Sinds de oprichting besteedt het Lira Fonds een groot deel van het beschikbare subsidiebudget aan sociale doelen. Dit betreft voorzieningen die cruciaal zijn voor professionele auteurs als individu én voor het gehele veld. De organisaties die ondersteuning ontvangen zijn essentieel voor schrijvers, vertalers en journalisten. Te denken valt hierbij aan de beroepsverenigingen de Auteursbond en de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ), het Contractenbureau, het P.C. Boutensfonds, de Stichting Rechtshulp Auteurs (SRA) en het Sociaal Fonds Auteurs (SFA). Sterke beroepsverenigingen, hulp voor audiovisuele auteurs bij contractonderhandelingen, ondersteuning bij financiële planning voor zelfstandigen en juridische steun bij professionele conflicten zijn al jarenlang speerpunten voor het Lira Fonds bij de sociale poot van het socu-beleid. Het heeft een stevige basisinfrastructuur gelegd met sociale voorzieningen waar schrijvers uit alle disciplines baat bij hebben.

Culturele doelen

Het Lira Fonds ondersteunt evenementen en projecten op het gebied van literatuur en drama, en individuele bijdragen daaraan door professionele schrijvers, vertalers en journalisten. Dat gebeurt met name in de vorm van subsidies voor honoraria van professionele auteurs en vertalers voor bijdragen aan projecten op het terrein van literatuur, poëzie en toneel. Tevens steunt het Lira Fonds op deze terreinen manifestaties, festivals en prijzen. Voorbeelden van projecten die het Lira Fonds heeft gesteund zijn het Wintertuinfestival, Poetry International, de Woutertje Pieterse Prijs, de Gouden Strop, de Jan Hanlo Essayprijs en de Kees Holierhoek Scenarioprijs.

Educatieve doelen

Het Lira Fonds draagt bij aan talentontwikkeling en aan vak- en beroepsopleidingen voor schrijvers en vertalers, schrijfonderwijs en voorlichting over auteursrecht. Voorbeelden van educatieve doelen die het Lira Fonds heeft gesteund zijn: de Vertalersvakschool, de Paul van Vliet Academie, de Schrijversvakschool en trainingen door de NVJ Academy en de Vereniging van Onderzoeksjournalisten. Ook projecten die betrekking hebben op voorlichting over (de waarde van) het auteursrecht worden incidenteel door het Lira Fonds gesteund.

Beleidsprioriteiten Lira Fonds

1. Het bestendigen en bevorderen van de bestaande strategische basisvoorzieningen voor schrijvers, vertalers en journalisten in Nederland, die aan de gehele beroepsgroep ten gunste vallen.
2. Het bevorderen en ontwikkelen van het publieksbereik en de kwaliteit van Nederlandse tekstwerken door activiteiten, evenementen, festivals, (theater)producties en uitvoeringen aan te moedigen en te ondersteunen.
3. Het bijdragen aan de educatie, talentontwikkeling en/of de professionalisering van schrijvers, vertalers en journalisten in de brede zin van het woord.
4. Bijzondere aandacht gaat uit naar ondersteuning van projecten die moeilijk binnen de voorwaarden van de bestaande overheidsfondsen zijn in te passen.
5. Bijzondere aandacht gaat uit naar ondersteuning van genres die een steuntje in de rug kunnen gebruiken en waarbij met nadruk de ondersteuning ook ten goede kan komen aan genres die niet in hoge mate bijdragen via de collectieve incasso van Lira aan de dotaties aan het Lira Fonds.

De beleidsprioriteiten worden periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Aanvragen: procedure, beoordeling en voorwaarden

Culturele aanvragen: beleidslijnen

- *De aanvrager moet een rechtspersoon zijn*

Aanvragen bij het Lira Fonds kunnen alleen worden ingediend door rechtspersonen, zoals verenigingen, stichtingen en vennootschappen.

- *De aanvraag wordt niet gedaan door een landelijk gezelschap*

Gezelschappen met een vierjarige subsidie vanuit de Basisinfrastructuur worden in beginsel geacht over een professioneel auteursbudget te beschikken dat geen verdere aanvulling behoeft.

- *Bij individuele schrijfoopdrachten moet het gaan om professionele auteurs*

Voor subsidie komen alleen in aanmerking schrijfoopdrachten aan professionele auteurs, die over het auteursrecht beschikken van het te maken werk en niet bij de opdrachtgever in loondienst zijn, tenzij contractueel uitdrukkelijk is vastgelegd dat de schrijver/vertaler onverkort in het bezit blijft van de auteursrechten van het binnen het dienstverband geschreven werk.

- *Het schrijfhonorarium bedraagt tenminste het minimumtarief*

Afspraken over het honorarium zijn een zaak tussen de auteur en de exploitant van zijn werk. Het Lirafonds ondersteunt echter geen producties waarvan de schrijver naar de mening van het fonds wordt onderbetaald. Daarbij kijkt het fonds naar de aard van de productie, de mogelijkheden van de opdrachtgever en de ervaring en statuus van de auteur. De door het Lirafonds gehanteerde subsidierichtlijnen zijn uitsluitend gebaseerd op de beperkte financiële ruimte en het beleid van het fonds. Ze zijn op geen enkele wijze maatstaf voor een gebruikelijk of redelijk honorarium. Het Lirafonds adviseert partijen in de sector waar mogelijk informatie over redelijke en gangbare tarieven in de praktijk van dit moment in te winnen.

- *Oopdrachten en projecten betreffen werk(en) in de Nederlandse taal*

Hieronder vallen ook vertalingen naar het Nederlands, voordrachten van eigen werk door Nederlandse auteurs in het buitenland en Vlaamse auteurs met een Nederlandse opdrachtgever. Uitsluitend in bijzondere gevallen kunnen er aanvragen gedaan worden voor opdrachten en projecten in een buitenlandse taal, met name vertalingen van werk van Nederlandse schrijvers in andere talen. Het ter beschikking te stellen bedrag is in die gevallen uitsluitend bedoeld als bijdrage aan het opdrachthonorarium voor de vertaler.

- *De projectbegroting moet sluitend zijn*

Subsidie wordt alleen toegekend aan projecten die als levensvatbaar worden beoordeeld. De begroting dient sluitend te zijn als de bijdrage van het Lira Fonds daarin als bate wordt opgenomen.

- *Het fonds treedt in principe niet op als enige subsidiegever van een project*

Als het financiële voorstel uit gaat van enkel een subsidie van het Lira Fonds, kan dit een reden zijn van afwijzing.

- *Alleen aanvragen voor eenmalige projectsubsidies komen in aanmerking*

Het Lira Fonds verstrekt in beginsel geen structurele subsidies.

- *Een aanvraag betreft niet het afdekken van ondernemersrisico*

Het Lira Fonds is niet bedoeld om de gewone ondernemersrisico's van uitgevers en andere producenten weg te nemen of te verminderen.

- *Aanvragen voor scenario's zijn in beginsel uitgesloten*

Ondersteuning van film- en tv-scenario's is uitsluitend mogelijk voor schrijfoopdrachten voor scenario's over literaire dan wel nauw daarmee verwante onderwerpen en uitsluitend in bijzondere gevallen en beperkte mate.

- *Aanvragen voor boekuitgaven zijn uitgesloten*

Het uitgeven van een boek laat het Lira Fonds over aan uitgevers.

- *Aanvragen voor projecten die reeds (goedgekeurd) voltooid zijn komen niet aanmerking*
- Wanneer een project of evenement reeds in een vergevorderd stadium is of zelfs reeds afgerond, komt de aanvraag niet in aanmerking voor behandeling.

Naamsvermelding van het Lira Fonds door subsidieontvangers in hun uitingen rondom de ondersteunde projecten is geen voorwaarde, maar wordt op prijs gesteld.

Culturele aanvragen: procedure

Aanvragen dienen via de beschikbare portal op de website van het Lira Fonds ingediend te worden. Aanvragen per post (op papier) worden niet in behandeling genomen. De aanvraagprocedure bestaat uit meerdere beoordelingsrondes en wordt in eerste instantie beoordeeld door het secretariaat. De voorwaarden voor de aanvraag zijn vastgelegd in het Reglement dat op de site van Lira Fonds is gepubliceerd. Wanneer een aanvraag aan alle voorwaarden voldoet, wordt deze in behandeling genomen. Deadlines voor het indienen van aanvragen worden gepubliceerd op de website van het Lira Fonds.

Verzoek tot ondersteuning van schrijfoverdrachten en voordrachten worden voorgelegd aan de adviescommissie Culturele Aanvragen. Er zijn per jaar circa vijf aanvraagrondes. Aanvragen dienen uiterlijk op de via de website van Lira Fonds bekend gemaakte indieningsdata te zijn ingediend. Het Lira Fonds streeft ernaar om uiterlijk binnen 2 maanden na het verstrijken van de indieningsdatum aan de aanvrager uitsluitend te geven of de aanvraag is gehonoreerd of niet.

Aanvragen voor de Beurzenregeling Wetenschappelijke Boeken: procedure

Het bestuur van het Lira Fonds behandelt de aanvragen voor de Beurzenregeling Wetenschappelijke Boeken in één subsidieronde per jaar. Het Lira Fonds vermeldt de sluitingsdatum van de subsidieronde op haar website. De voorwaarden voor de aanvraag zijn vastgelegd in een separaat reglement: het Reglement Beurzenregeling Wetenschappelijke Boeken Lira Fonds. De adviescommissie Beurzenregeling Wetenschappelijke Boeken selecteert de aanvragen op basis van de in het reglement gestelde criteria en brengt advies uit aan het bestuur inzake de toekenningen.

Geen beroep

Eenmaal afgewezen aanvragen zullen bij herhaalde indiening niet in behandeling worden genomen. Het Lira Fonds is geen overheidsfonds en ontvangt geen subsidie van de overheid. Daarom is het niet gebonden aan specifieke, door de overheid opgelegde regels en procedures inzake subsidieverlening. Beroep aantekenen tegen beslissingen van het bestuur van het Lira Fonds is niet mogelijk.

Transparantie

Omdat de collectieve gelden door alle auteurs gezamenlijk worden opgebracht, zijn inspraak en transparantie van wezenlijk belang. Het bestuur van het Lira Fonds legt jaarlijks de jaarrekening voor aan het bestuur van Stichting Lira. In de jaarrekening van het Lira Fonds wordt gedetailleerd weergegeven welke instellingen en projecten ondersteuning hebben ontvangen, alsmede de hoogte van die ondersteuning.

Tijdens de jaarlijkse vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen, wordt door Lira verantwoording afgelegd over de collectieve bestedingen en wordt het beleid van het Lira Fonds voor de toekomst toegelicht op het terrein van sociale, culturele en educatieve doelen.